

Братерство, скріплене кров'ю

15 серпня 1983 року. Ввечері... Зустріч з чехами. Добре розуміють російську, з задоволенням розповідають про себе. Ян Пон і Елона Рітер — майбутні медики. Живуть в Празі поблизу однієї з найкрасивіших площ столиці Чехословаччини — імені От. Яроша. У наших очах — захоплення і радість. Адже й ми, білці міжнародного студентського загалу, в більшості своїй живемо на вулиці ім. От. Яроша. Ми розмовляли до пізньої ночі. Згадували Готвальдов і Соколов. Згадували історії наших дідів...

[із щоденника СБЗ «Союз-83»].

...Ева Шинделкова читає вірші Майї Пуйманової натхненно, щиро, і слова відбиваються в серцях усіх, хто присутній на тематичному уроці, присвяченому 40-річчю Договору про дружбу, співробітництво і взаємодопомогу між СРСР і ЧССР:

Ни бомбы, ни пушки,
ни войны!
Мы, право, лучшее
достойны.
Ведь так прекрасно
создавать,
Дышать, смеяться,
целовать!

То було восени 1983 року. Сьогодні, 7 березня 1984 р., побувавши у Соколовім на традиційній зустрічі, вона їх знову згадала...

«У боях під селом Соколів проти гітлерівських розбійників народи Радянського Союзу та Чехословаччини побратались навічно», — писав О. Фадєєв у статті «Братерство, скріплене кров'ю».

Ще чути було відлуння боїв під невеликим селищем поблизу Харкова: димили воронки від мін, двигтіла земля від гусениць «тигрів», плакали дерева. Загинули чудові сини чехословацького народу, щоб затримати наступ ворога на Харків, щоб відстояти честь чехословацького солдата, якого у 1938

році позбавили можливості захистити рідну землю. Серед знищених Героєм Радянського Союзу От. Ярошем, Й. Чорним, Ф. Ружичкою 19 танків, були, можливо й ті, за допомогою яких німецькі окупанти зрівняли з землею Лідіце і Лозжаки. Серед убитих 400 гітлерівців — ті, з котрих формувалися каральні загони для розправ над 360000 чехами і словаками — в'язнями концтаборів.

Бійців 1-го Чехословацького корпусу, котрі на протязі 8—13 березня 1943 року вели під селом Соколів жорстокі бої з ворогом і перемогли, вітали газети Англії, Канади, Китаю, країн Африки та Латинської Америки.

У боях за визволення Києва, Білої Церкви, на Дуклі, де народився один з головних лозунгів трудящих нинішньої Чехословаччини «3 Радянським Союзом — на вічні часи», брали участь танки «Лідіце», «Лежаки», «Соколове», «Капітан Ярош».

А воїни 2-ої чехословацької повітряно-десантної бригади в Єфремові (Тульська область) до річниці боїв під Соколовим зібрали 14421 крб. на будівництво літака «Вічна дружба»...

Так схвилювано почала екскурсію для гостей з Чехословаччини директор Соколівського музею чехословацько-радянської дружби К. М. Коваленко. Але мова в музеї дружби, присвяченій 41-й річниці з дня боїв, йшла не тільки про бойовий подвиг чехів та радянських воїнів. Про дружбу, міцні стосунки між двома братніми народами, їх спільні інтереси в бою і труді говорили голова райвиконкому Готвальдівського району П. І. Белашов, оператор машинного доїння А. Ф. Кривко, ветеран війни М. М. Заледєєв, чехословацькі і радянські студенти, жителі села Соколів, гості з ЧССР.

Студенти, виступаючи

на мітингу, запрошували всіх жителів Соколова, Таранівки, м. Готвальда на студентську наукову конференцію, яка відбувається в Готвальді. Тематика: «40 років словацькому національному повстанню».

— Ми влаштуємо екскурсії, спортивні змагання, вечори міжнародної дружби, конференції, тематичні уроки, беремо участь у суботниках — восени збираємо буряки, на початку літа пропонуємо помідори, разом з радянськими студентами їздитимемо в будзгани до Криму, Казахстану, на новобудови БАМу, — говорить Ева Шинделкова, аспірантка радіофізичного факультету, партгор земліацтва чехословацьких студентів.

Вперше вона про Соколів почула у 7 років, народилася в містечку Йиглава, в ньому була і вулиця Соколівська, у 7—8 класі основної школи познайомилася з історією 1-го Чехословацького батальйону. А на підготовчому факультеті в ХДУ із здивуванням дізналася, що Соколів знаходиться поряд з Харковом...

Відтоді Ева — постійний організатор вересневих екскурсій для першокурсників вузів міста до Соколова і Таранівки. А цей рік надзвичайно насичений. 8—9 травня — традиційна атлетична естафета, в якій візьмуть участь студенти з різних країн різних вузів Харкова, Сум, Києва.

...Станіслав Майна, в минулому — командир відділу автоматників Чехословацького батальйону, прийняв радянське громадянство, оженився, працював у Готвальді.

Ева Шинделкова мовби продовжила цю традицію: вийшла заміж за росіянина — сибіряка. Міцно сплелися два покоління, дві галузі роду чехів і «руських». Щоб жити вічно, працювати вічно, творити тільки добро.

О. СРІБНА, студентка.

Братерство, скріплене кров'ю

15 серпня 1983 року.

Вечері... Зустріч з чехами. Добре розуміють російську, з задоволенням розповідають про себе. Ян Пон і Елона Рітер — майбутні медики. Живуть в Празі поблизу однієї з найкрасивіших площ столиці Чехословаччини — імені От. Яроша. У наших очах — захоплення і радість. Адже й ми, бійці міжнародного студентського загону, в більшості своїй живемо на вулиці ім. От. Яроша. Ми розмовляли до пізньої ночі. Згадували Готвальдов і Готвальд, Соколів і Соколове. Згадували історії наших дідів...

[Із щоденника СБЗ «Союз-83»].

...Ева Шинделкова читає вірші Майї Пуйманової натхненно, щиро, і слова відбиваються в серцях усіх, хто присутній на тематичному уроці, присвяченому 40-річчю Договору про дружбу, співробітництво і взаємодопомогу між СРСР і ЧССР.

році позбавили можливості захистити рідну землю. Серед знищених Героєм Радянського Союзу От. Ярошем, Й. Чорним, Ф. Ружичкою 19 танків, були, можливо й ті, за допомогою яких німецькі окупанти зрівняли з землею Лідице і Лажакі. Серед убитих 400 гітлерівців — ті, з котрих формувалися каральні загони для розправи над 360000 чехами і словаками — в'язнями концтаборів.

Бійців 1-го Чехословацького корпусу, котрі на протязі 8—13 березня 1943 року вели під селом Соколів жорстокі бої з ворогом і перемогли, вітали газети Англії, Канади, Китаю, країн Африки та Латинської Америки.

У боях за визволення Києва, Білої Церкви, на Дуклі, де народився один з головних лозунгів трудящих нинішньої Чехословаччини «З Радянським Союзом —

на мітинг, запрошували всіх жителів Соколова, Таранівки, м. Готвальда на студентську наукову конференцію, яка відбудеться в Готвальді. Тематика: «40 років словацькому національному повстанню».

— Ми влаштовуємо екскурсії, спортивні змагання, вечори міжнародної дружби, конференції, тематичні уроки, беремо участь у суботниках — восени збираємо буряки, на початку літа прополюємо помідори, разом з радянськими студентами їздимо в будзагони до Криму, Казахстану, на новобудови БАМу, — говорить Ева Шинделкова, аспірантка радіофізичного факультету, парторг земляцтва чехословацьких студентів.

Вперше вона про Соколів почула у 7 років, народилася в містечку Йиглава, в ньому була вулиця Соколовська.

О. СРІБНА, студентка